

ΠΕΤΡΙΕΣ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ¹

ΣΤ'.

“Αργησα πολὺ νὰ κοιμηθῶ κ’ ἔκεινη τὴν νύκτα. Μὰ τὶ διαφορὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν φρικτή! Τί ἀνεπάντυχη εὐτυχία! πόση ἐλπίδα στὴν ψυχή μου καὶ χαρά. ²Α, ναί! ἔπειτε νάποζημιωθῶ τώρα γιὰ τὸ χθεσινό μου μυρτύριο κι’ ἄλλο δὲ συλλογιζόμουν παρὰ μὲ τὶ τρόπο νὰ φθάσω στὸ τέλος τὸ γρηγορώτερο.

“Η ³Ολγα μοῦ εἶχε γυροδέψη νὰ τῆς δανείσω μιὰν Ἀνθολογία καὶ τῆς είχα ὑποσχεθῆ πῶς αὐτοὶ θὰ περούνσα νὰ τῆς τὴν ἀφίσω. Σκέφθηκα λοιπὸν νὰ ἐπωφεληθῶ ἀπὸ τὴν περίστασι γιὰ νὰ τῆς γράψω δυὸ λόγια καὶ νὰ τὰ βάλω μέσα. Μ’ ἀν ἔβλεπε κανένας ἄλλος τὸ βιβλίο; ⁴Αν ἡ ἴδια ἡ ⁵Ολγα δὲν ἦταν δσο νόμιζα καλοδιάθετη—εἶνε ποτὲ βέβαιος κανένας ἀν δὲν ἀκούσῃ ἀπὸ τάγαπημένα χείλη τὸ «σ’ ἀγαπῶ»;—κι’ ἀν μοῦ γύριζε τὸ γράμμα μου μὲ περιφρόνησι, ἀφοῦ τὸ ἔδειχνε στὴν Παρασκευὴ ἥ στὴ γεροντοκόρη τὴ φιληνάδα τους, γιὰ νὰ γελάσουν; Γιατί ὅχι, καὶ στὴ μητέρα της ἥ στὸ φίλο μας τὸν ⁶Άλιβζο;. . . Ολα ἔπειτε νὰ τὰ φοβᾶμαι, δπως ὅλα ἥθελα νὰ τὰ ἐπλέξω. . . Σκέφθηκα λοιπὸν νὰ ἐνεργήσω μὲ πονηρία, μὲ κάποιον τρόπο ποῦ νὰ τῶχω δίπορτο, καὶ πραγματικῶς σοφίσθηκα κάτι θαυμάσιο: Στὸ ἀπομέσα λευκὸ ξώφυλλο τοῦ βιβλίου,—σ’ ἔκεινο ποῦ εἶχε προσθέση ὁ βιβλιοδέτης, σὰ νὰ ἥξερε πῶς θὰ χρειασθῇ,—θὰ τῆς ἔγραφα δυὸ-τρεῖς ἀράδες χωρὶς ὄνομα, χωρὶς ὑπογραφή, χωρὶς ἡμερομηνία, ἔτσι μιὰν ἔξομολόγησι στὸν ἀέρα, ἀπὸ κάποιον γιὰ κάποια, ποῦ μποροῦσε νὰ μὴν εἶνε ἀπὸ ἔμε ἥ νὰ μὴν εἶνε τούλαχιστο γιὰ τὴν ⁷Ολγα, καὶ ποῦ μποροῦσε ἀκόμη, στὴν ἀνάγκη, νὰ ὑπῆρχε τάχα στὸ βιβλίο ἀπὸ πρίν, νὰ τὸ ἀγόρασα μεταχειρισμένο ἥ νὰ μοῦ τῶδωσαν ἔτσι, μὲ τοὺς ἀριθμοὺς ἔκεινους στὸ ξώφυλλο, ποῦ κ’ ἔγω δὲν ἥξερα τὶ σημαίνουν. . . Γιατί, γιὰ νὰ εἴμαι ἀκόμη πιὸ σίγουρος, θάντικαταστοῦσα τὰ γράμματα μὲ ⁸Ιάριθμοὺς καὶ θάκανα ἐν’ ἄπλο κι’ εὐκολοδιάλυτο κρυπτογράφημα. ⁹Η ¹⁰Ολγα, ἔλεγα, θὰ ὑποφιάζουνταν εὐθὺς καὶ θὰ τὸ διάβαζε εύκολα. ¹¹Ἐγὼ δύμως—στὴν ἀνάγκη πάλι,—θὰ μποροῦσα νὰ κάμω τὸν κουτό καὶ νὰ ¹²πῶ μιὰ χαρὰ πῶς «δὲν πῆγε ὁ νοῦς μου...»

“Ετσι κ’ ἔγεινε. Μὲ τὸ 1 ἀντὶς ¹³Άλφα καὶ μὲτὸ 24 ἀντὶς ¹⁴Ωμέγα, κρυπτογράφησα στὸ ξώφυλλο τῆς ¹⁵Ἀνθολογίας τὸ μεγάλο μου μυστικό. ¹⁶Άδύνατο, νὰ θυμηθῶ τώρα τὰ λόγια. Μὰ τὶ ἄλλο θὰ τῆς ἔγραφα παρὰ πῶς τὴν ἀγαπῶ, τὴν λατρεύω, καὶ πῶς περιμένω μ’ ἀγωνία ἔνα ναὶ ἥ ἔνα ὅχι, γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ τὴ ζωὴ ἥ τὸ θάνατο;

¹ Η ἀρχή του στὴ σελίδα 206.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, πασίχαρος, ψιθυρίζωντας τὸ στῆχο τοῦ Δάντη :

Galeoto fù il libro e che lo scrisse

πῆρα τὴν Ἀνθολογία καὶ τράβηξα γιὰ τὸ μπενεσταντέῖκο.

— Ἀπάνου εἶνε ἡ κυρία Ὁλγα;

— Μάλιστα, ἀπάνου.

— Φώναξέ της μιὰ στιγμὴ ποῦ ἔχω κάτι νὰ τῆς δώσω.

— Μὰ δὲ μπαίνετε μέσα;

— Ὁχι, εἶμαι βιαστικός.

Σὲ λίγο ἥλθε στὸ κεφαλόσκαλο ἡ Ὁλγα, χαριτωμένη στὴν πρω-
ΐνη της ἀκαταστασία, ἵλαρή καὶ φεγγόβολη σὰν ἥλιος, μὲ βλέμμα
καὶ χαμόγελο γεμάτ’ ἀγάπη.

— Ἄ! ἔκαμε μὲ χαρά· μοῦ φέρατε τὸ βιβλίο μὲ τὰ τραγούδια;

— Ναί· μὰ μὲ τὴ συμφωνία νὰ μὴ τὰ διαβάσῃ ἡ Παρασκευή,
οὔτε κάν νὰ τὰ πιάσῃ στὰ κέρια της.

— Η Ὁλγα ἔγέλασε.

— Ὁχι, ὅλήθεια σᾶς λέω· αὐτὸ τὸ βιβλίο δὲ θὰ ἥθελα νὰ
τῶβλεπε κανένας ἄλλος ἀπὸ σᾶς. Δὲ μπορεῖτε νὰ τὸ κρύψετε;

— Μὰ εἶνε μυστικό;

— Ὁχι, εἶνε ἰδιοτροπία μου.

— Θὰ τὴ σεβασθῶ.

— Εμπιστεύομαι! δρεβούνάρ!

— Μὰ γιατί φεύγετε σὰ νὰ σᾶς κυνηγᾶνε!

— Βιζζούμαι! χαίρετε!

Κ’ ἐτσακίσθηκα νὰ φύγω, δειλὸς σὰν τὴν ἄλλη φορά, μὴν ἄνοιγε
τὴν Ἀνθολογία μπροστά μου.

Πετοῦσα δμως ἀπὸ χαρά. Μὲ τὰ μάτια της μούχε ἑπῆ πάλι
καθαρὰ «σ’ ἀγαπῶ»... «Γι’ αὐτὸ πῆρα καὶ τὸ θάρρος ἔκείνη τὴ
στιγμὴ νὰ ἥπω τῆς Ὁλγας νὰ κρύψῃ τὸ βιβλίο καὶ νὰ τῆς δώσω
νὰ καταλάβῃ πῶς κάτι θάγραφα μέσα γι’ αὐτή. Κι’ δμως... ἀκόμη
δὲν ἥμουν βέβαιος γιὰ τὴν ἀπάντησί της! Θὰ τῶβλεπε καὶ θὰ τὸ
διάβαζεν εύκολα τὸ κρυπτογράφημά μου. Μὰ ΝΑΙ θάπαντοῦς ἡ
οἱ; «Ως τὸ μεσημέρι, ἔλεγα περισσότερο ναί. Ἀπὸ κεῖ ὧς τὸ βράδυ
ἔλεγα περισσότερο ὅχι. Κι’ ὅσο νύκτωνε, τόσο μᾶφινεν ἡ ἔλπίδα. Τὰ
μάτια της, ἔλεγα, μποροῦσε νὰ μὲ γελοῦν, τὸ αἴσθημά της γιὰ
μένα μποροῦσε νὰ ἥταν ἀπλῆ συμπάθεια, φιλία. Ἀρχισα νὰ φοβού-
μαι, νὰ τρέμω, νὰ μετανοῶ γιὰ τὴν τόλμη μου, γιὰ τὴ σπουδή
μου... Γιατί νὰ μὴν περιμένω ἀκόμη;... Τί θάδινα τώρα γιὰ νὰ
μὴ τῆς εἰχα δώση τὸ καταραμένο βιβλίο!... Καὶ καλὰ ἀν μὲ περι-
φρονοῦσε, ἀν μᾶφινε χωρὶς λέξι ἢ ἀν μοῦ γύριζε τὴν «Ἀνθολο-
γία» μ’ ἔνα ὠραῖο ὅχι, γραμμένο κι’ αὐτὸ μ’ ἀριθμούς: 15.22.9—
ἔτσι τὸ φανταζόμουν,—κάτω ἀπ’ τὸ δικό μου κρυπτογράφημα.
Μ’ ἀν ἔθυμονε; ἀν τῶλεγε στὸ σπίτι; ἀν τῶδειχνε τοῦ Ἀλιβίζου;
ἀν τῶβλεπε ἡ Παρασκευή; Ἄ, τὶ ντροπή! πῶς θὰ γελοῦσε αὐτὴ
ἡ κακίστρα μὲ τὴν καινούρια πετριὰ ποῦ εἰχα τὴν τρέλλα νὰ φέγγω
στὸν ἥλιο!...

Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν πέρασα πάλι καθόλου ἥσυχη νύκτα... Καὶ

τὴν αὐγήν, ὅταν ὁ καινούριος ἥλιος μοῦ ἔσανάδωσε λίγη ἐλπίδα, ἐτόλμησα νὰ φωτίσω τὸ μαντεῖο. Ὁχι δμως τὸ συνειθισμένο μαντεῖο τῶν μικρῶν ἐφωτευμένων, τὴ μαργαρίτα,—δὲν τὴν εἶχα ποτὲ σὲ ὑπόληψι,—παρ’ ἔνα ἄλλο, ὀλωσδιόλου δικό μου. Τὸ συνήθιζα ἀπ’ τὰ μικρά μου χρόνια καὶ—νὰ τὸ ἔξομολογηθῶ χωρὶς νὰ κοκκινίσω;—εἶνε περιστάσεις ποῦ καὶ τώρ’ ἀκόμη τὸ κάνω. Παιᾶς ἔνα εἰδος μονά ἡ ζυγά. Ρίχων ἀξαφνα τὸ χέρι μου σ’ ἔνα γροῦπο γραμμάτων—στὸν τίτλο ἐνὸς βιβλίου, στὴν ἐπιγραφὴν ἐνὸς μαγαζιού,—καὶ λέγω: ἂν εἶνε ζυγά, εἶνε ναί, ἂν μονά, ὅχι. Ἐπειτα μετρῶ τὰ γράμματα, βλέπω τὶ θὰ μοῦ ποῦν καὶ σχεδὸν τὸ πιστεύω, σὰ νὰ μοῦ μῆλησε Πνεῦμα... Εἶνε ἀπίστευτο κι’ δμως θὰ μποροῦσα νὰ ὁρκισθῶ: δεσες φροὲς τὸ φωτησα σοβαρά, γιὰ κανένα πρᾶγμα σπουδαῖο, ποτὲ δὲ μὲ γέλασε τὸ μαντεῖο μου. Ἐνας φιλόσοφος ποῦ τοῦ τὸ ἐμπιστεύθηκα, μοῦ εἶπε πῶς κάποια μυστικὴ δύναμι, δική μου, ἀπὸ μέσα μου, μ’ ἐφώτιζε κατ’ αὐτὸν τὸν θαυμάσιον τρόπο καὶ μ’ ἐσυμβούλευσε «νὰ τὸ καλλιεργήσω». Ἐνας γιατρὸς πάλι, ποῦ τὸν φωτησα μιὰ φορά, ὅταν μὲ εἶχε πιάσει ἀληθινὴ μανία, βασανιστικάτατη, νὰ μετρῶ στὸ δρόμο κάθ’ ἐπιγραφή, μοῦ εἶπε καθαρὰ πῶς θὰ καταντήσω στὸ φρενοκομεῖο καὶ μ’ ἐσυμβούλευσε νὰ βάλω δῆλη μου τὴν θέλησι «γιὰ νὰ τὸ κόψω». Ἄναμεσα σὲ δυὸ τόσο ἀντίθετες συμβουλές, οὔτε νὰ τὸ καλλιεργήσω μπόρεσα, οὔτε καὶ νὰ τὸ κόψω δλωσδιόλου. Καὶ σήμερ’ ἀκόμη, καθὼς εἴπα, τὸ κάνω κάποτε, δπως τόσα ἄλλα παιδιαροκαμώματα, σοβαρὰ μαζὶ καὶ ἀστεῖα, μὲ τὴν ἀπιστία ποῦ σώζει μπροστά στὰ ἴδια μας τὰ μάτια τὴν ἀξιορέπεια τῆς δρυμοφορούντης μας, καὶ μὲ τὴν ἐνδόμυχη ἐκείνη πίστι στὸ ὑπερφυσικό, ποῦ εἶνε ἀγώριστη, φαίνεται, ἀπὸ τὴν ἀγθωπήνη φύσι.

Ἐκείνη τὴν ἐποχήν, ἡ πίστι μου γιὰ τὸ κάνει τὶ ἦταν μεγαλείτερη ἀπὸ τὴν ἀπιστία μου. Γι’ αὐτὸ μοῦ χρειάσθηκε ἀρκετὴ τόλμη ἔως νάποφασίσω νὰ φωτίσω τὸ μαντεῖο μου. Κι’ ἂν ἔβγαινε ὅχι; Γιατί νὰ χάσω ἀπὸ τώρα καὶ τὴν ὑστερονή μου ἐλπίδα; Μ’ δλους αὐτοὺς τοὺς φόβους, κάτι μ’ ἐσπρωχνε νὰ τὸ κάμω. Ἐπιτέλους ἀπλωσα τὸ χέρι μου στὴ μικρή μου βιβλιοθήκη καὶ μὲ κλειστὰ μάτια τράβηξα ἔνα βιβλίο. Ἡταν ὁ «Οδοιπόρος» τοῦ Σούτου. Μετρῶ τὰ γράμματα τοῦ τίτλου: ὡς χαρά μου! δέκα! ζυγά! ναί!... Μήν ἔρετε δμως νάφισω ἔξω τὸ ἀρθρό, ἀφοῦ ἦταν μὲ πολὺ μικρότερο στοιχεῖο, γραμμένο ἀπὸ πάνω, χωριστά... Δυστυχία μου τότε, θὰ εἶχα ἐννέα, μονά, ὅχι;... Ἐκλινα μᾶλλον στὸ πρῶτο, πάντα δμως μοῦ ἔμενε κ’ ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀνησυχία... Ἀς εἶνε ἄλλη δοκιμὴ φοβήθηκα νὰ κάμω τὸ ἀπόγευμα πιὰ θὰ μάθαινα ἀν τὸ Πνεῦμα ἐννοοῦσε νὰ ἔξαιρέσω τὸ ἀρθρό ἡ νὰ τὸ λογαριάσω...

“Ε, λοιπὸν ναί! Τὸ Πνεῦμα ἐννοοῦσε νὰ τὸ λογαριάσω...” Οταν πέρασα γιὰ νὰ πάρω τὸν Ἀλιβίζο, ἡ μικρή Ζωή, ἡ πιὸ ἐμμορφη ἀπ’ τὶς δίδυμες, μ’ ἐζύγωσε μὲ τρόπο καὶ μούβαλε στὸ χέρι μου,—τὶ παλμὸς χαρᾶς!—ἔνα μικρούλη, τόσο δὰ φακελλάκι μαβί.

— Ἀπὸ τὴν “Ολγα, μοῦ ψιθύρισε μὲ τόλμη καὶ μὲ πονηρία. βάλτε το στὴν τσέπη σας... προσοχή!...

“Ἐκρυψα τὸ γράμμα καὶ φύγαμε μὲ τὸν Ἀλιβίζο, ποῦ φυσικά

δὲν είχε καταλάβη τὸ παραμικό. "Ο, τὶ ἀτελείωτος μοῦ φάνηκε ὁ περίπατος ἐκεῖνος! Δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ γυρίσουμε, νὰ βρεθῶ μόνος, νὰ διαβάσω τὸ γράμμα τῆς "Ολγας. "Οσο βέβαιος ἡμούν πῶς θάλεγε ναὶ — ὁ τρόπος τῆς Ζωῆς, ἡ ὄψη τῆς μποροῦσε νὰ μάφισουν ἀμφιβολία; — τόσο ἀνυπομονοῦσα νὰ τὸ ἵδω μὲ τὰ μάτια μου, νὰ τὸ ἀπολαύσω. Καὶ θυμᾶμαι πῶς ὅταν ἔφθασα στὶς γειτονειές μου, τὶς ἐρημικές, ἔβγαλα τὸ φακελλάκι, ποῦ τὸ χάιδενα τόσην ὥρα στὴν τσέπη μου, τὸ ἄνοιξα κ' ἐσταμάτησα κάτω ἀπὸ ἓνα φανάρι γιὰ νὰ διαβάσω.

Μπᾶ!... Τὸ μαβί φακελλάκι είχε μέσα μιὰ κάρτα τὸ ἴδιο μαβιά, τσακισμένη σὲ δυὸ καὶ γεμάτη ἀριθμούς. Κ' ἡ "Ολγα, βλέπετε, σκέφθηκε πῶς ἔποεπε νὰ μοῦ γράψῃ μὲ τὸ ἴδιο σύστημα. Ποῦ νὰ διαβάσω στὸ δρόμο οὔτε λέξι! Μόνο στὸ σπίτι, ὅταν κλείστηκα πιὰ στὴν κάμαρά μου, μὲ τὴν ησυχία μου μεταφράζωντας ἔναν-ένα ἀριθμό, μιὰ-μιὰ λέξι, ἀκουούσα—γιατὶ καθαύτο μοῦ φανιότανε πῶς ἄκουα,—τὴ γλυκειά μου "Ολγα νὰ μοῦ λέη:

«Ναί, Πίπη μου, χρούσε μου, σάγαπω κ' ἔγω... σάγαπω ὅσο δὲ μπορεῖς νὰ φαντασθῆς... (Ἐλεγε καὶ μερικὰ ἄλλα, ποῦ τώρα δὲ μπορῶ νὰ τὰ θυμηθῶ, κ' ἔπειτα στὸ τέλος:) Σὲ φιλῶ γλυκά, γλυκά, ἡ "Ολγα σου».

"Η "Ολγα σου!... Δική μου ἡ "Ολγα;... Ο ἥλιος, καλέ;... Ακόμαι καὶ τώρα δὲ μπορῶ νὰ ἔξηγήσω αὐτὸ τὸ μυστήριο, πῶς δὲν τρελλάθηκα ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἀπὸ χαρά! Πρέπει ὅμως νὰ ἔκανα σὰν τρελλός, γιατὶ τὸ βράδυ, στὸ τραπέζι, ἐκείνη ἡ κατεργάρα ἡ Τζούλια μὲ κατάλαβε ἀμέσως.

— Εσένα, μοῦ εἶτε, κατὶ σοῦ συνέβηκε σήμερα... Νὰ χαλάσῃ δὸ κόσμος... κατὶ καλὸ μεγάλο. Νὰ σοῦ πῶ: μὴ σοῦ τῶπε τέλος πάντων ἡ "Ολγα πῶς σ' ἀγαπᾶ;

Αὐτὴ ἡ δξυδέρκεια μούκαμε τόση ἐντύπωση,—ἀφορμὴ κιόλα θὰ γύρευα,—ῶστε δὲν ἐκρατήθηκα πιά, τὰ δώμαλόγησα ὅλα στὴν ἀδελφή μου καὶ τῆς ἔδειξα τὸ γράμμα τῆς "Ολγας.

Κ' ἡ Τζούλια λιγώθηκε ἀπ' τὰ γέλια ὅταν εἶδε τοὺς ἀριθμούς.

— Μωρὸ ἔχυπναδά κ' οἱ δυό σας! μοῦ εἶπε. Δὲ θὰ τὴν ἔκανε οὔτε δ Ἀλιβέζος. "Ἄς είνε ὅμως ἡ "Ολγα είνε καλὴ κοπέλλα. Τὴ θέλω κ' ἔγω.

Ζ'.

"Ετσι ἀρχισε ἡ ἀλληλογραφία μας. Πυκνή, σχεδὸν καθημερινή, ἀπὸ κόλλες δλόκληρες στενυγραμμένες καὶ μοσχοβολισμένες μὲ πατικωμένα λουλούδια. Πότε τριαντάφυλλο, πότε γιούλι, πότε μανουσάκι, πότε γαζία... Η καλὴ Ζωούλα μᾶς ἔκανε τὴ μεσίτρα μὲ μιὰ προθυμία καὶ μὲ μιὰ πονηρία μοναδική. "Ακόμη καὶ μὲ μιὰ χάρι ποῦ μὲ καταγοήτευε. "Όλα τὰ εὔρισκα δῶραία ἐκεῖνο τὸν καιρὸ καὶ τίποτα δὲ μούλειπε γιὰ νάμαι τρισευτυχισμένος. Οὔτε ἡ συγκατάθεσι τῆς Τζούλιας, ποῦ δὲν ἦταν καὶ μικρό... Σὲ λιγάκι ὅμως εἶχα καὶ τὸ μεγαλήτερο, τὸ κορύφωμα: τὴν πρώτη μου συνέντευξι μὲ τὴν

"Ολγα. Νὰ ἰδήτε ὅμως τὶ παράξενα πράγματα μοῦ συνέβηκαν σ' αὐτή.

«Ἐλα τὴν Τετάρτη, μοῦ εἴπε ἡ "Ολγα, καὶ θὰ λείπουν ὅλοι.» Επῆγα, μὰ δὲν ἔλειπαν ὅλοι. Γιατ' ἡ δουλίτσα μοῦ ἀνοίξε τὴν πόρτα κ' ἡ Ζωὴ μὲ ὑποδέχθηκε στὸ κεφαλόσκαλο. Φαινεται πῶς κ' ἡ δουλίτσα ἥταν μπασμένη στὸ τρυφερὸ μυστικό, ἀν καὶ δὲν ἔδειχνε τίποτα. Ἡ Ζωὴ ὅμως—τὶ χαριτωμένη!—τὸ παράδειχνε κ' εἶχε μιὰ σιγκίνησι, σὰ νὰ ἥταν ἡ συνέντευξι δική της. Μ' ἔμπασε στὴ μισοφρώτιστη σάλα καὶ μόλις ἥλθε ἡ "Ολγα, βγῆκε ἡ μικρὴ γιὰ νὰ μᾶς ἀφίσῃ μονάχους καὶ βέβαια γιὰ νὰ προσέχῃ μὴν ἐρχότανε κανεῖς... Βλέπω ἀκόμα μπροστά μου τὰ φλογισμένα μάγουλα καὶ τὰ δακρυσμένα μάτια τῆς "Ολγας, ὅταν τὴν ἀγκάλιασα καὶ τῆς ἔδωσα τὸ πρῶτο φύλι. Ἀπόμεινε σὰν ἐκστατικὴ καὶ σὲ λίγο μὲ σβυσμένη φωνὴ μοῦ εἴπε :

— Νὰ σὲ φιλήσω κ' ἔγω!

Θυμοῦμαι πῶς τὸ προετοιμασμένο αὐτὸ φύλι δὲ μ' ἐνθουσίασε καὶ τόσο. Τὸ δινειρεύμουν διαφρετικό, πιὸ αὐθόρυμητο καὶ πιὸ ἡδονικό, "Επειτα πάλι συνέβηκε κάτι ἄλλο. Ἡμαστε ὅλη τὴν ὡρα δροθὶ καὶ μὰ σιγμῇ ἐπρότεινα στὴν "Ολγα νὰ καθήσουμε μαζὶ στὸν καναπέ.

— Α, ὁχι, ἔκαμε ἡ "Ολγα σχεδὸν μὲ φρίκη στὸν καναπὲ δὲ θὰ καθήσουμε μαζὶ, παρὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη... .

'Εννοοῦσε τὴν ἡμέρα τοῦ στεφανώματος. Κι' αὐτὸ μ' ἀπογοήτευσε ἀρκετά. Δὲ φανταζόμουν ποτὲ πῶς ἡ "Ολγα μπροστοῦσε νὰ εἴνε τόσο μετρημένη κ' ἐπιφυλακτική, τόσο φρόνιμη καὶ πεζὰ περιωρισμένη, σὲ μιὰν ἀγάπη ποῦ μάρεσε νὰ τὴ νομίζω ἀνώτερη ἀπὸ τὶς συνθῆκες καὶ χωρὶς ὅρια... . Καὶ τὸ χειρότερο ἀκόμα εἴνε, πῶς τὴ σιγμῇ ποῦ τάγκαλιάσματά μας ἀρχισαν νὰ γίνονται θερμότερα καὶ τὰ φύλια μας πιὸ πυκνά, νά σου καὶ μπαίνει μέσα ἡ Ζωὴ. Μοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πῶς ἥταν δασκαλεμένη ἀπὸ πρὸν καὶ πῶς ὑπάκουγε σὲ κάποιο σύνθημα... .

— Η "Ολγα τὴν ἀγκάλιασε καὶ μοῦ εἴπε μ' ἐνθουσιασμό :

— Είνε ἡ καλλίτερη μου ἀδελφή. Φύλησέ τη καὶ σύ!

— Ετσι μὲ τὴ Ζωὴ ἀλλάξαμ' ἔνα φύλι ἀδελφικό, δλοπρόθυμο.

Δὲ μπροῦ νὰ πῶ πῶς μοῦ φάνηκε πιὸ γλυκὸ ἀπὸ τὰ φύλια τῆς "Ολγας. Εἶδα ὅμως—καὶ χωρὶς νὰ θέλω, τὸ συλλογίσθηκα πολὺ κατόπι, — πῶς τὰ μαγουλάκια τῆς μικρούλας ἥταν πολὺ πιὸ δροσερά, πιὸ φρέσκα ἀπὸ τὰ μάγουλα τῆς "Ολγας.

Τὶ τὰ θέλετε! Η πρώτη συνέντευξι μὲ τὴν "Ολγα δὲν ἥταν δπως τὴν εἶχα δνειρευμῆ. Μπορῶ νὰ πῶ, πῶς ἡ πιὸ μεγάλη, ἡ πραγματικὴ εύτυχία ποῦ μοῦ ἔδωσε ἥταν τὸ δινειροπόλημά της τὸ ἔδιο κ' ἡ ζωηρὴ χαρὰ ποῦ αἰσθάνμηκα ὅταν ἡ "Ολγα δέχθηκε νὰ μὲ δεχθῇ κρυφά. Δὲν ἔφυγα πάλι κι' δλωσδιόλου ἀπογοήτευμένος. Ὁ ἐνθουσιασμός μου ἔξακολουθοῦσε. "Αρχισε ὅμως κάποιο ἀπογοήτευσι—αὐτὸ εἴνε βέβαιο,—καὶ μπορῶ νὰ πῶ πῶς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀγαποῦσα τὴν "Ολγα λιγώτερο.

Τὶ ἥθελε κι' αὐτὴ ἡ εὐλογημένη νὰ μὲ βάλῃ νὰ φιλήσω τὴ Ζωὴ!...

Ἐγὼ λοιπὸν τὴν ἔαναφίλησα καὶ μονάχος μου καί, μιὰ ὡραῖα ποῦ χρεόυμε στὸ σπίτι, τὴν ἔσφιξα πολὺ δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά μου καὶ ἔτσι στάστεῖα, πάντα μὲ τὸ θάρρος τοῦ ἀδελφοῦ, — μήπως δὲν τὴν ἔλεγα καὶ οὐνιαδούλα; — ἔβαλα τὸ χέρι μου στὸ στηθάκι της. Κάποιος σαρκικὸς πόθος ἄρχισε νὰ μὲ τραβᾷ πρὸς τὴν μικρούλα, χωρὶς αἴσθημα βέβαια· μὲν αὐτὸ δὲν ἔδειχνε φανερὰ πῶς τὸ αἴσθημά μου γιὰ τὴν Ὀλγα, τὸ μεγάλο καὶ φοβερό, δὲν ἐγέμιζε πιὰ δῆλη μόνη τὴν ὑπαρξίη;

Ἐ, δὲν ἔφταιγα καὶ πολύ. Ἡλιος ποῦ τὸν ἔφταναν οἱ πέτρες μου δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ εἶνε ἥλιος... Τώρα ἔβλεπα καλλίτερα, πῶς ἡ Ὀλγα δὲν ἦταν τὸ τέλειο ποὺ εἶχε πλάση ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀντίκρυσμα ἡ ἐφηβική μου φαντασία. Ἡ Παρασκευὴ ἔξαφνα ἦταν πιὸ ἔξυπνη, πιὸ διανοητικὴ ἀπ' αὐτή, καὶ ἡ μικρούλα Ζωὴ πιὸ ἔμμορφη, πιὸ δροσάτη. Ὁ Ἄλιβιζος ποῦ μοῦ τὸ εἶπε μιὰ φορά, δὲν εἶχε ἄδικο. Ἔπειτα στὰ γράμματά της κοντόφερνε καὶ ἔχωρα ποῦ ἔκανε καὶ ἔνα σωρὸ χοντρὲς ἀνορθογραφίες. Πάντα γιὰ ἔνα φοιτητὴ τῆς φιλολογίας αὐτὸ εἶνε λιγάκι ἀπογοητευτικό. Ἔπειτα δὲ μὲν ἐνθουσίαζε καθόλου δ τρόπος της. Μπορεῖ καὶ νὰ μᾶγαποῦσε ἀληθινά, μὰ δὲν ἤξερε νὰ μοῦ τὸ δεῖξῃ. Ἀπεναντίας μοῦ ἔδειχνε πῶς δὲ μόνος σκοπὸς τῆς ἀγάπης της ἦταν δὲ γάμος. Μεγάλη φρονιμάδα ἔκ μέρους της καὶ μὲ τὴν ἴδια φρονιμάδα ἔκει ἔτειναν δῆλοι. Γιατὸ ἥμουν βέβαιος πῶς δῆλοι στὸ σπίτι της τὸ ἤξεραν. Ἡ δουλίτσα, οἵ δίδυμες, ἡ Παρασκευή, ἡ Μπενεστάνταινα. Μόνον δὲ φτωχὸς Ἄλιβιζος καὶ δὲ γέρος ἔλεγα πῶς δὲ θάχαν μέρος στὴ συνωμοσία. Ως καὶ αὐτὴ ἡ γεροντοκόρη, ἡ δε σποινὶς Καραντινᾶ, ἀπὸ μερικοὺς πούντους ποῦ ἔρριχνε, κατάλαβα πῶς ἦταν μέσα. Μπορεῖ νὰ τὰ εἶχε μυρισθῆ καὶ μονάχη της, μὰ τὸ σκυλάκι της δὲ μὲν ἐγαύγιζε πιά. Καὶ οἵ γειτόνισσες, δταν ἐπήγαινα στὸ μπενεσταντέικο, μὲν ἐκύταζαν ἀπὸ τὰ παράθυρά τους μὲ τέτοια περιέργεια, ποῦ μὲν ἔβαζε σὲ ὑποψία πῶς ἡ δουλίτσα τοῦλάχιστο θὰ φλυαροῦσε στὴ γειτονιά. Μιὰ μέρα, ποῦ περνοῦσα κρατῶντας ἔνα ἀσπρό, σπάνιο τριαντάφυλλο, ἔνα κορίτσι ἔσκυψε τόσο πολὺ γιὰ νὰ ἰδῇ ἀν ἦταν καμέλια... γιὰ τὴ νύφη, ποῦ λίγο ἔλειψε νὰ πέσῃ. Ἅ, δὲ μᾶρεσαν καθόλου αὐτά. Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' δῆλα ἦταν ἡ κουβέντα ποῦ μοῦ ἔκαμε ἔνα ἀπόγευμα ἡ Παρασκευή.

Ἡ Παρασκευὴ ἦταν τώρα πολὺ ἀλλοιώτικη. Διατηροῦσε τὸ ὑφος ἐκεῖνο τῆς νικημένης, ποῦ τὸ εἶχα προτοῦδη, ἀν ὑμᾶσθε, ἐκείνη τὴν εὐτυχισμένη βραδυά, ὕστερο ἀπὸ τὴ φρικτή μου νύκτα... Φαίνεται πῶς τὸ εἶχε πάρη ἀπόφασι καὶ, ἀφοῦ δὲν εἶχε νὰ κερδίσῃ τίποτα ἀπὸ τὴν κακία της, δὲν ἀρνιότανε στὴν Ὀλγα τὴ συνδρομή της, σὰν καλὴ ἀδελφή. Ὁταν πῆγα, τὴν ηὔρα στὸ σπίτι μονάχη. Ὁ Ἄλιβιζος εἶχε βαρεθῆ νὰ μὲ περιμένῃ. Ἡ Μπενεστάνταινα, ἡ Ὀλγα καὶ οἵ δίδυμες εἶχαν πάρη βίζιτα στοῦ Καραντινᾶ. Θὰ πήγαινε, λέει, καὶ ἡ Παρασκευή, μὰ τῆς πονοῦσε φοβερὰ τὸ κεφάλι. Ὁλ' αὐτὰ προσχεδιασμένα βέβαια γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ μοῦ μιλήσῃ. Κι ἀφοῦ εἴπαμε τοῦτα καὶ κεῖνα, ἔξαφνα ἄρχισε:

—Τὸ ξέρεις, Πίπη, πῶς ἡ καϊμένη ἡ Ὀλγα σ' ἀγαπάει πολύ.. μὰ πάρα πολύ;

— Αὐτὸ τὸ ἔρω, τῆς ἀποκρίθηκα μὲ θάρρος· μὰ ἕκεῖνο ποῦ δὲν ἥξερα, εἶνε πῶς τὸ ἔρεις καὶ σύ.

“Η Παρασκευὴ δὲν ἔταράχθηκε καθόλου.

— Μπᾶ, ἔκαμε, καὶ μποροῦσε νὰ μὴ τὸ ἔρω; Πρῶτο γιατ’ ἦ ἀγάπη δὲν κρύβεται—τὸ ἔρεις καλλίτερά μου—κ’ ἔπειτα γιατ’ ἦ “Ολγα σὲ μένα λέει ὅλα τῆς τὰ μυστικά. ”Εννοια σου καὶ τὰ ἔρω ὅλα. ’Ακόμα καὶ τὰ νούμερα στὴν Ἀνθολογία... .

Ἐγέλασα.

— Τί νὰ γίνη τώρα! τῆς εἶπα· ἀφοῦ τὰ ἔρωης ὅλα... χαλάλι σου! Εἶνε τούλαχιστο μὲ τὴν ἀδειά σου;

— “Ε! μποροῦμε νάφισωμε μιὰ στιγμὴ τ’ ἀστεῖα καὶ νὰ μιλήσωμε λιγάκι σοβαρά.

— Μὰ τί συμβαίνει;

— Τίποτα, μὴν ἀνησυχῆς... τὸ παραμικρό. Μὰ δὲ μοῦ λέσ, σὲ παρακαλῶ, πῶς θὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

— Πῶς θὰ τελειώσῃ! Στάσου λοιπόν! ἀκόμα δὲν ἄρχισε!

— “Ετσι νομίζεις; Τότε λοιπὸν δὲν ἀγαπᾶς τὴν ”Ολγα ὅσο σ’ ἀγαπάει αὐτή.

— Ξέχεις λάθος· τὴν ἀγαπῶ τὸ ἵδιο καὶ περισσότερο.

— “Εστω. Τὴν ἀγαπᾶς, σ’ ἀγαπάει. ”Επειτα; «”Αγάπα με νὰ σ’ ἀγαπῶ γιὰ νὰ περνοῦμε τὸν καιρό;» Δὲ βγαίνει τίποτα. Τὸ ζήτημα εἶνε, μπορεῖ νὰ τελεσφορήσῃ αὐτὸ τὸ αἰσθῆμα; εἶνε δυνατὸ νὰ γίνη μιὰ μέρα ἡ ”Ολγα δική σου;

— Γιατὶ δὲν εἶνε; ”Αν ὡς τότε τὴν ἀγαπῶ καὶ μάγαπᾶ;...

— “Α, βλέπεις; ”Αν ὡς τότε... Μὰ ἔνα κορίτσι σὰν τὴν ”Ολγα δὲν μπορεῖ νὰ περιμένῃ ἔτσι δεμένο καὶ χωρὶς νὰ ἔρῃ τίποτα θετικό. Μπορεῖ νὰ χάσῃ μιὰ τύχη, καὶ, καθὼς ἔρεις,—νὰ τὰ λέμε καθαρά,—ἔμεις δὲν ἔχουμε προϊκες... Κι’ ἀν δὲ πατέρας σου δὲ θελήσῃ;... ἀν ἡ Τζούλια;...

— ”Α! ὅσο γι’ αὐτὸ δὲν ὑπάρχει φόβος. Η Τζούλια τὸ θέλει. ”Ο πατέρας μου πάλι δὲν ἔχει ἄλλον ἀπὸ μένα, μάγαπάει πολὺ καὶ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ μάφισῃ νὰ πάρω ὅποιαν θέλω.

— Μὰ σου τῶπε; τὸν ἐρώτησες; Γιὰ ωράτησέ τον πρῶτα!

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν καταλαβαίνω τὶ θέλεις νὰ πῆς. ”Επρεπε νὰ γνοέψω τὴν ἀδειά τοῦ πατέρα μου γιὰ νάγαπήσω τὴν ”Ολγα; Ωραία ίδεα!

— ”Οχι. ”Επρεπε ὅμως νὰ τοῦ γνοέψῃς τὴν ἀδειά, γιὰ νὰ τὸ πῆς τῆς ”Ολγας. ”Α, φίλε μου! σου τὰ λέω παστοικά, γιατὶ ἀγαπῶ καὶ σένα καὶ τὴν ἀδελφή μου καὶ γιατὶ θέλω ἵσα—ἵσα νὰ γίνη αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Λέει ποτὲ κανεὶς σὲ μιὰ κόρη «σ’ ἀγαπῶ» ἀν δὲν εἶνε βέβαιος πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν πάρῃ;

— Αρχισα νὰ μὴν ἔρω τὶ ἔπρεπε νάπαντο. Η Παρασκευὴ ἔξακολονθοῦσε:

— Άλλάξατε γράμματα... ἀλλάξατε λουλούδια καὶ φιλιά... Εἶνε δυὸ μῆνες τώρα ποῦ βλέπεσθε σχεδὸν καθεμέρα,—ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀνθολογίας,—καὶ διαφορετικὰ παρὰ ὅπως βλεπόσαστε πρίν. Ψέμματα;... ”Ε, ὡς ποῦ θὰ πάγι αὐτό;... ”Αδύνητο!... Δὲν ἔννοω ἡ νὰ γίνη ἐπίσημος ἀρραβώνας ἡ νὰ κόψουμε τὶς σχέσεις.

Ἐννοῶ ὅμως—ἔτσι εἶνε τὸ σωστό,—νὰ πάρης ἀπόξω-ἀπόξω τὴ γνώμη τοῦ πατέρα σου, ἵ, ἀν εἰσαι τῷόντις ἀποφασισμένος νὰ κάμης σὰν ἄντρας δ, τι σάρδεσῃ, νὰ ὑποσχεθῆς στὴν Ὀλγα κάτι πιὸ θετικό. Νὰ τὸ πῆς ἔξαφνα τοῦ πατέρα μας... τοῦ Ἀλιβίζου τούλαχιστο... Δηλαδή—μὴν τρομάζῃς!—ἄν τὸ βρίσκης καὶ σὺ σωστό. Δὲν ἐπιμένω. Σκέψου το ὅμως καὶ μόνος σου... καὶ πάλι τὰ ξαναλέμε.

Καὶ τίτοτε ἄλλο νὰ μην ἦταν, ἔφθανε μιὰ τέτοια κουβέντα γιὰ νὰ μὲ καταιβάσῃ ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ὅσο λίγη πεῖρα τοῦ κόσμου κι' ἀν εἴχα, κατάλαβα τὴν παγῆδα ποῦ μοῦχαν στημένη κ' ἐπειδὴ δὲ μποροῦσα νὰ προφυλαχθῶ μ' ἄλλον τρόπο, — ἡ λογικὴ τῆς Παρασκευῆς ἦταν ἀμειλικτή. «ἢ τὴν ἀγαπᾶς, σου ἔλεγε, ἥ δὲν τὴν ἀγαπᾶς», — ἔπρεπε νὰ καταφύγω στὴν πονηριά.

— Προτιμῶ νὰ τὸ πῶ τοῦ πατέρα μου, ἀποκρίθηκα στὴν Παρασκευή. Ἔτσι εἶνε τὸ πιὸ σωστό... Κι' ἀν μοῦ ἀρνηθῆ, τότε μάλιστα, θὰ κάμω τοῦ κεφαλιοῦ μου καὶ θὰ τὸ πῶ τοῦ Ἀλιβίζου. Ἄλλα μὴ βιάζεσθε τόσο... Σταθῆτε, ἔχουμε καιρό... Πρέπει νὰ παρουσιασθῇ εὐκαιρία γιὰ νὰ μιλήσω τοῦ πατέρα μου... Δὲ μπορῶ στὰ καλά-καθούμενα νὰ τὸ πῶ... θὰ κυττάξω νὰ τὰ φέρω μὲ τρόπο...

— Σ αὐτὸ ἔχεις δίκηρο, εὐδόκησε νὰ συμφωνήσῃ ἡ Παρασκευή. Μὰ δὲ βιάζόμαστε πάλι καὶ τόσο πολύ... Πρόδε τὸ παρὸν ἔμένα μοῦ φθάνει ποῦ ἀναγνωρίζεις, πῶς ἡ παρατήρησί μου εἶνε σωστή, λογική...

— Ἀ, δσο γι' αὐτό!...

— Καὶ θὰ τὰ ξαναποῦμε.

Προτήτερα ὅμως τὰ εἴπαμε μὲ τὴν Ὀλγα. Τὴν πρώτη φορὰ ποῦ μπορέσαμε νὰ βρεθοῦμε οἱ δυό μας, τῆς παραπονέθηκα δυνατά.

— Δὲν τῶξερα, τῆς εἴπα, πῶς οἱ ἀδελφές σου σ' ἔχουν ὑπὸ κηδεμονία, ἐνῷ σὺ εἶσαι ἡ μεγαλήτερη. Ἀν ἥθελες νὰ μοῦ πῆς τίποτα, ἦταν ἀνάγκη νὰ βάλῃς τὴν Παρασκευή, τὴν κακή, ποῦ μᾶς ἔκαμε τόσα καὶ θὰ μᾶς κάμη χειρότερα;... Γιατὶ ἐγώ, στὸ λέω, δυσαρεστήθηκα πολύ. Δὲν ἥθελα νὰ ξέρῃ τὴν ἀγάπη μας δῆλος δ κόσμος, κι' ἀν τὸ φανταζόμουν αὐτό, θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ σοῦ πῶ ποτὲ λέξι. Ἐπειτα ἐνόμιζα πῶς ἐσὺ κυβερνᾶς τὸν ἑαυτό σου, χωρὶς νὰ ἔχῃς ἀνάγκη κανένα.

“Αρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ μοῦ ἀραδιάζῃ κουταμάρες καὶ φεμματάκια. Πῶς μάγαποῦσε, πῶς θάπεφτε στὴ θάλασσα καὶ στὴ φωτιὰ ἀν τῆς τὸ γύρευα, πῶς ἐπειδὴ μάγαποῦσε, γι' αὐτὸ ἥθελε νὰ μὲ πάρῃ, — γιατί ἄλλο; — πῶς ἡ Παρασκευή δὲν ἥξερε τὶ ἔλεγε, πῶς καμμιὰ «ἔξουσία» δὲν τῆς εἴχε δώση νὰ μοῦ μιλήσῃ ἔτσι, πῶς ἡ μητέρα τῆς δὲν ἔμαθε τὸ παραμικό...” Εκλαιγε κ' ἔλεγε. Ἐλεγε κ' ἔκλαιγε... Τόσο ποῦ τὴ λυτήθηκα μὲ τὴν καρδιά μου καὶ προσπάθησα νὰ τὴν ἱσυχάσω καὶ νὰ τὴν μερώσω, — μὲ δροκούς πάλι καὶ μὲ φιλιά. Ἡ συντριβὴ τῆς Ὀλγας ἐκείνη τὴν ἥμέρα ἦταν τόση, ποῦ δὲν ἐδίστασε καθόλου νὰ καθήσῃ κοντά μου στὸν καναπέ. Γιὰ νὰ μοῦ δείξῃ πόσο μάγαποῦσε, ἔκανε κι' αὐτὴ τὴ μεγάλη θυσία... Ἡταν νὰ μὴ τὴν λυπηθῶ στὴ διανοητικὴ κατάστασι ποῦ βρισκόταν; Τί ἔφταιγε τὸ κάτω-κάτω γι' αὐτό; Καὶ τί ἔφταιγε ἀκόμα ἀν ἐγὼ

εῦφισκα τὸ φιλὶ τῆς Ζωῆς πιὸ γλυκό,—τὸ φιλὶ ποῦ σὲ μὰ γενναίᾳ ὁρμῇ μ' εἶχε βάλῃ αὐτὴ νὰ δοκιμάσω ; Καῦμένη "Ολγα!..." Οσο ἔβλεπα τὰ μάτια τῆς κοκκινισμένα κι' ἀσχημισμέν' ἀπὸ τὰ κλάμματα, μὰ τύψι καὶ μὰ λύπησι γι' αὐτὴ μοῦ βάρουναν τὴν καρδιά. Ἀγάπη ὅμως ποῦ ἀρχίζει νάνακατεύεται μὲ οἶκτο, δὲν εἶνε πιὰ ἀγάπη ἀλληθινή. Ἔτσι τώρα καὶ ἡ δική μου. Εἶχε φθάση τὸ κατακόρυφό της ἐκείνη τὴν νύκτα τῆς ἀγωνίας μου. Βάσταξ ἔτσι λίγες ἥμερες ἀκόμη, ὡς τὴ στιγμὴ ποῦ ἔδωσα τὸ πρῶτο φιλί. Ἐπειτα, διαμίας, ἀρχίσε νὰ πέφτῃ, νὰ ἔχειμαίνῃ, νὰ σβύνεται.

Μ' ὅλ' αὐτά, δὲ μπορῶ νὰ πῶ πῶς δὲν ἥμουν ἀρκετὰ εὐτυχισμένος καὶ τώρα. Πάντα ἡ ἀγάπη τῆς "Ολγας μ' ἐκολάκευε, κ' ἡ σπουδὴ ἀκόμη ποῦ ἔδειχναν οἱ δικοί της νὰ μὲ καπαρώσουν, μ' ἔκανε νὰ φαντάζωμαι πῶς ἥμουν κάτι τί. Στοὺς φίλους μου δὲν ἐφανέρωνα τὴν εὐτυχία μου, τοὺς ἄφινα ὅμως μ' εὐχαρίστησι νὰ τὴ μαντεύουν. Μόνο στὸν παιδικὸ μου φίλο, στὸ σημερινὸ συνάδελφο τῶν Μαθηματικῶν, εἶχα ἔκμυστηρευθῆ. Τότε ἦταν ποῦ τοῦ εἴπα στὸν παραθαλάσσιο περίπατο τοῦ Ἀργασιοῦ—καθὼς μοῦ τὸ θύμισε τὸ πρῶτο ὅ ἴδιος—πῶς ἀν δὲν ἔπαιρνα τὴν "Ολγα θαύτοκτονοῦσα, (μπᾶ ! ἔτσι τοῦ τῶπα, γιὰ νὰ τὸν ἐκπλήξω τότε ποῦ μποροῦσα νὰ τὸ σκεφθῶ ἀλληθινά, δὲν ἔλεγα λέξι σὲ κανένα...) καὶ ποῦ ἔγραφα μὲ τὸ μπαστοῦνι μου στὴν ἀμμουδιά τὸνομά της, γιὰ νάρχεται τὸ κῦμα νὰ τὸ σβύνῃ. Μ' ἐπρόδωσε τότε σὲ κανένα δ' φίλος μου; τὸ μυστικὸ βγῆκε ἀπὸ τὴ σουσουρίστρα γειτονιὰ τοῦ Μπενεστάντε; Τὸ βέβαιο εἶνε πῶς δ' κόσμος τὸ φιθύριζε. "Οπου πήγαινα, μούρειχναν πούντους. Μιὰ μέρα, θυμᾶμαι, τὶς Ἀποκριές, ἔνας γιατρός, λίγο γνωστός μου, μ' ἐδώτησε γιατὶ τάπογεύματα δὲν ἔπήγαινα στὴ Λέσχη νὰ χορεύω. Καὶ ποὺν τοῦ ἀπαντήσω, μὲ χαμόγελο ἐπρόσθεσε.

— Ἀγκαλά μου, καὶ τί ἀνάγκη ἔχεις τώρα ἐσύ;... Ξέρω, ξέρω ποῦ βρίσκεσαι κλεισμένος κάθε ἀπόγευμα!...

Καὶ μιὰν ἀλλὴ μέρα,—στοὺς μικροὺς τόπους δὲν ἀπολείπουν ποτὲ τέτοιοι καλοθελητάδες,—μ' ἐπλήσιασε στὸ δρόμο ἔνας κύριος, ἀκόμη πιὸ λίγο γνωστός μου, κι' ἀρχίσε νὰ μοῦ λέῃ πῶς εἶνε φίλος τοῦ πατέρα μου, πῶς ἀγαπᾷ καὶ σέβεται τὸ σπίτι μας, πῶς ἀν καὶ δὲν μὲ ξέρει, ἀπὸ κοντά, μὲ παρακολούθει μ' ὅλη τον τὴ συμπάθεια καὶ μὲ καμαρώνει σὰν παιδί του, καὶ τέτοια ἔνα σωρός «γιὰ τὰ δόποια», λέει, ἔπαιρνε τὸ θάρρος νὰ μ' ἐρωτήσῃ ἀν ἦταν ἀλήθεια πῶς θάκανα γάμο μὲ τὴν "Ολγα τὴ Μπενεσταντοπούλα... τοῦ σιδὸρ Καρέλη, καλέ, τοῦ σπετσέρη, καὶ νὰ μὴν τοῦ κάνω τώρα τὸν ἀνήξερο...

— Καθόλου, τοῦ ἀποκρίθηκα πάπως ἀπότομα· γνωρίζω πολὺ καλὰ ποιὰ μοῦ λές, γιατὶ ἔχουμε φιλία οἰκογενειακή... Άλλὰ τίποτα περισσότερό, κι' ἀπορῶ πολύ...

— Νὰ μὴν ἀπορῆς καθόλου, μ' ἐπρόλαβε, γιατὶ ἐγώ, πάδιδι μου, θέλω τὸ καλό σου. Μὴν κάμης τίποτα, ἀν δὲν καλορωτήσης... Γιατὶ ἔφτούνη ἡ κόπελλα, μάτια μου, ἦταν μιὰ βολὰ ἀρραβωνιασμένη μὲ τὸν ὑγιὸ τοῦ Μπραχάλη τοῦ γιατροῦ, τὸν "Αντζολο, ἀν τονε ξέρης, καὶ μάλιστα ἔμπαινε καὶ στὸ σπίτι. Τώρα, γιατὶ ἔχάλασε δ' ἀρραβώνας, δὲν εἰξέρω. Τοῦ λόγου σου ποῦ ἐνδιαφέρονται, ρώτησε καὶ μάθε !

— Δὲν ἔχω καμιαὶ ἀνάγκη νὰ μάθω τίποτα, γιατὶ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ κανένα! ἀποκριθῆκα στὸν καλούμενην μὲ θυμὸ καὶ τὸν ἄφιστα χωρὶς νάκουσω ἄλλη λέξι.

Ἡ ζήλεια ὅμως ποῦ, γιὰ πρώτη φορά, ξύπνισε ἑταῖρην ψυχὴ μου αὐτὴ ἡ ἀποδοσθῆτη πληροφορία, ἔκαμε τὴν μισοσβυθμένη μου ἀγάπην νάναδώσῃ. Ὁ "Αντζόλος ὁ Μπραχάλης ἦταν πραγματικῶς ἔνας πολὺ εὔμορφος νέος κ' ἡ ἰδέα πῶς ἡ "Ολγα μποροῦσε νὰ τὰ εἴχε μαζύ του μιὰ φορά, μ' ἐλυποῦσε. Ψεύτρα, ἔλεγα, ποῦ μ' ὠρκίσθηκε πῶς ἡ πρώτη ἀγάπη της ἥμουν ἐγώ!... Ὁταν πήγαμε νὰ περάσουμε τὴν βραδυά στὸ μπενεσταντέϊκο,—πάλι μὲ συγκίνησι, ὕστερο ἀπὸ τόσον καιρό,—τῆς ἔκαμα μοῦτρα. Κι' ὅταν παίξαμε τὰ «χαρτάκια», στὴν ἐρώτησι •ποιὸ δύνομα σᾶς ἀρέσει καλλίτερα;• ἐγὼ ἔγραψα: «"Αντζόλος!" Χλώμιασε ἡ "Ολγα" ἄμα τὸ εἶδε καὶ μ' ἐκύτταξε μὲ ἀπορία. Ἐγὼ τίποτα. Λέξι δὲν τῆς εἶπα ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Καὶ μόνο τὸ ἄλλο ἀπόγευμα, ποῦ φρόντισε πάλι νὰ μείνῃ στὸ σπίτι μόνη, γιὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐξήγησί μου, τῆς ἔκαμα διλόκληρη σκηνή.

Ἡ "Ολγα" ἀρχισε πάλι τὰ κλάμιματα καὶ τοὺς ὅρκους. Ψέμματα! ποτέ της αὐτὴ δὲν ἀγάπησε κανένα, ποτέ της δὲν ἀρραβωνιάσθηκε μὲ κανένα. Ναί, ὁ "Αντζόλος ὁ Μπραχάλης πήγαινε ἔναν καιρὸ στὸ σπίτι τους κ' ἦταν φύλος καλὸς κ' εὐγενικός. Μὰ ἐπειδὴ ὁ κόσμος ἔβγαλε πῶς ἀγαποῦσε τὴν Παρασκευή,—τὴν Παρασκευή, ὅχι τὴν "Ολγα, αὐτὸν κανένας δὲν τὸ εἶπε,—ὅ νέος ἀποτραβήθηκε. Τελωστάντων, ὑπερασπίσθηκε τὸν ἑαυτό της τόσο καλά, ποῦ μ' ἐπεισε στὴν ἐντέλεια. Πίστεψα πάλι πῶς ἐγὼ ἥμουν ὁ πρωτός της κι' ὁ μόνος, σύχασα, κοιμήθηκε στὴν ψυχὴ μου ἡ ζήλεια—καὶ φυσικὰ ἔανακοιμήθηκε κ' ἡ ἀγάπη μου. "Ετσι, οὕτε αὐτὸν τὸ ἐπεισόδιο δὲν ἔκαμε τίποτα. "Αν, ἔλεγα, ἡ ἀγάπη μου ἦταν εὐτυχία της, ἡ "Ολγα" πολεμοῦσε ἀνόητα νὰ τὴν καταστρέψῃ μὲ τὰ χέρια της. Γιατὶ νὰ μὴ μ' ἀφίσῃ μὲ τὴν ὑποψία πῶς μποροῦσε νάγάπησε μιὰ φορὰ τὸν δραΐον "Αντζόλο καὶ Ἰωσῆ... νὰ τὸν ἔαναγαπήσῃ; "Ισως μαντὸν ἡ ἀγάπη μου θὰ βαστοῦσε. Τώρα ὅμως ὁ οἰκτός μου γι' αὐτή, ὁ οἰκτός ποῦ ἔτρωγε μέσα μου τὴν ἀγάπη,—καϊμένη μου "Ολγα!—μεγάλωσε περισσότερο...

Η'.

"Ετσι, σιγὰ-σιγά, ὁ κόμπος ἔφθασε στὸ κτένι. Κ' ἔφθασε σχεδὸν μονάχος του, χωρὶς ἐγὼ νὰ κάμω τὸ παραμικρό. Γιατὶ πραγματικῶς δὲν ἔκανα ἄλλο ἐγώ, παρὰ νάφινω τὸν καιρὸ νὰ περνᾷ μὲ τὰ συνειθισμένα. Ἡ Παρασκευή ὅμως, ποῦ ἀντιπροσώπευε δῆλη τὴν οἰκογένεια,—γελασμένη πῶς ἔξακολουθοῦσα νὰ είμαι τρελλὸς γιὰ τὴν "Ολγα,—ξέρουμε καλὰ πῶς δὲν ἐχώνευε οὕτε τὸ «ἄγαπα με νὰ σ' ἀγαπῶ», οὕτε τὸν ποιητὴ ποῦ εἶπε πῶς θέλει «νὰ εἶνε πάντα ἐραστὴς καὶ οὐδέποτε νυμφίος...» Είχε ἄλλες ἰδέες τὸ κορίτσι. Κ' ἐπειδὴ κάθε φορὰ ποῦ μὲ ρωτοῦσε ἀν τῶπα τοῦ πατέρα

μου, ἔπαιροντες στερεότυπη τὴν ἀπάντησι πῶς δὲ βρῆκα τὴν εὐκαιρία, σκέφθηκε σοβαρὰ πῶς ἦταν καιρὸς νὰ τὴ βρῶ. Δὲν ἔρω τὶ συμβούλια ἔγειναν στὸ σπίτι καὶ ποιοὶ ἀκοιβῶς ἔλαβαν μέρος σ' αὐτά. Ξέρω μόνο πῶς μιὰ μέρα, ἐκεῖποῦ κάθε ἄλλο περίμενα, ὅλωσδιόλου ξαφνικά, μοῦ ἥλθε «δικεραυνός εἰς φάκελλον εὐώδη κεκλεισμένος». Ἡταν ἔνα γραμματάκι, γραμμένο σίγουρο ἀπὸ τὴν Παρασκευὴ καὶ υπογραμμένο ἀπὸ τὴ γοητία, — τὴν Εὐγενία-Μαρία Παλλαδινοῦ Καρέλη-Μπενεστάντε, — (ἡ Ζακυνθινὴ αὐτὴ περὶ ροῦκα ἔπειρονοῦσε καὶ τὶς ἵσπανικὲς στὴν πολυωνυμία) ποῦ μοῦ ἔλεγε ὅτι: ἐπειδὴ δικός κόσμος ἀρχισε νὰ ψιψυχοῖς η πολλὰ γιὰ τὶς σχέσεις μας, μὲ παρακαλοῦσε νὰ τῆς κάμω τὴ μεγάλη χάρι τὸν νάραιώσω τὶς βίζιτές μου στὸ σπίτι της. — Δὲν ἔλειπε, βλέπετε, παρὰ στὸ τέλος ἔνα: χμ!

Ἐσκασα στὰ γέλια ὅταν τὸ διάβασα. Τὸ ὡραῖο αὐτὸ διώξιμο δχὶ μόνο δὲ μὲ ἐπείραξε καθόλου στὸ φιλότιμο, — ἦμουν δίκαιος καὶ συλλογιζόμουν πῶς μᾶξιζε νὰ διωχθῶ ἀπὸ ἔνα σπίτι, ποῦ ἐνῷ πουλοῦσα αἰσθήματα στὴ μεγάλη κόρη, μᾶρεσε περισσότερο τὸ φιλὶ τῆς μικρῆς, — ἀλλ᾽ ἀπεναντίας μοῦ φάνηκε σὰν τὴ καλλίτερη λύσι. Δὲ θὰ ἔνανταπατοῦσα καὶ θὰ τελείωναν ὅλα. Κανένα παράπονο δὲ θὰχε τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ κάμῃ ἡ Ὁλγα: Κυρά μου, τί σου φταίω ἔγω; ἡ μητέρα σου μὲ ἔδιωξε...

Ἐννοεῖται, πῶς οἱ συνωμότες κάθε ἄλλο περίμεναν ἀπὸ τέτοιο ἀποτέλεσμα. Αὐτὸι φαντάζουνταν πῶς ἔγω, τρελλὸς γιὰ τὴν Ὁλγα, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ κάμω μακριά της οὔτε στιγμή. Κι ἀφοῦ δὲν εἶχα πιὰ τὴν ἀδεια νὰ μπαίνω στὸ σπίτι της σὰν «ἔραστής», θὰ φρόντιζα ἀμέσως νὰ μπῶ σὰ «νυμφίος». Τώρα, θέλωντας καὶ μή, θὰ τῶλεγα τοῦ πατέρα μου. (Αμ δέ;...) Κι ἡ θὰ κάναμε τἀρραβωνιάσματα μὲ τὴν εὐκή του, ἡ θὰ ἐπαναστατοῦσα, θὰ τὰ χαλοῦσα μὲ τὸ σπίτι μου, θάπαιροντα τὸ μερτικό μου ἀπὸ τὴν προῖκα τῆς μητέρας μου καὶ, ἀνεξάρτητος πιά, θὰ πήγαινα νὰ δώσω τὸ λόγο μου στὸ γέρο-Μπενεστάντε. (Μὲ τὸ νοῦ σας πάντα!...) Ἰσως μάλιστα, κι ἀυτὸ θάταν τὸ πιθανότερο, θάκανα σκηνὲς φοβερὲς τοῦ πατέρα μου, θὰ τὸν φοβέριζα πῶς θαύτοκονήσω, θὰ τὸν ἀνάγκαζα νὰ μοῦ δώσῃ τὴ συγκατάθεσί του καὶ τὰ πράγματα θὰ τελείωναν κατὰ πῶς θέλει ὁ Θεός. (Μάλιστα!) Γι ἀυτό, ἔλεγα, καὶ τὸ γράμμα μοῦ τῶστειλαν μὲ τὴ δουλίτσα στὸ σπίτι. Σύμπτωσις νὰ εἴμαι ἔκει καὶ νὰ τὸ πάρω ἀμέσως ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Ἀγγελικας ποῦ ἀνοιξα τὴν πόρτα. Μ' ἀν ἔλειπα; «Αν τῶπαιροντες καὶ τὸ διάβαζε ἡ Τζούλια ὡς πατέρας μου; Δὲ θὰ μὲ ἔρωτοῦσαν καὶ δὲ θὰ εὐκολινύμουν νὰ τοὺς μιλήσω εὐθύν...»

Ἐν τοσούτῳ τὸ γράμμα τῆς τῶδειξα μόνος μου τῆς Τζούλιας. Δὲν μποροῦσα νὰ κάμω κι ἀλλοιῶς. Ἐπρεπε νὰ τὰ ξέρῃ ὅλα γιὰ νὰ κανονίσῃ κι ἀυτὴ τὶς σχέσεις της μὲ τὸ μπενεσταντέικο. Ἐγεινεν ἔξω φρενῶν:

— Οὔτε καλημέρα δὲ θὰ τοὺς ξαναπῶ ποτέ μου! Ἀκοῦς ἔκει νὰ σὲ διώξουν ἔτσι, σὰ νὰ τοὺς ἔκαμες τὸ μεγάλο κακό!... Πῶς ἔφιθυρζες δικόσμος, καὶ τί μὲ τοῦτο; Τί ἀνάγκη ἔχουμε τὸν κόσμο; Δυὸ—τρία χρόνια ἀκόμη, θὰ τελείωνες τὶς σπουδές σου, θὰ παντρευόμουντα ἔγω, θάπαιροντες τὴν Ὁλγα, καὶ νά!

— Μπᾶ! εἶπα στὴ Τζούλια μὲ ἀφέλεια ἔγω δὲν τὴ θέλω.

— Καὶ μὲ τὸ δίκηο σου, φώναξε ἡ Τζούλια· ὕστερος ἀπ' αὐτὴ τὴν προστυχιά...

— Μπᾶ, ξαναεῖπα ἐγώ· κι' ἀπὸ προτήτερα... δὲν τὴν ἀγαποῦσα.

‘Η Τζούλια μ' ἔκυπταξε κατάπληκτη. ‘Ἐγὼ τῆς τὸ ἐπιβεβαίωσα.

— Μά... ἔκαμ' ἔκείνη· μοῦ φαινεται πῶς ως προχθὲς τῆς ἔγραφες καὶ σοῦ ἔγραφε...

— “Ω, αὐτὸ δὲ σημαίνει.

— Πῶς δὲ σημαίνει;

— Νά, ἡμουν μπερδεμένος... τὴ λυπούμουν... μὰ δὲν τὴν ἀγαποῦσα πιά.

‘Η Τζούλια θύμωσε, ἡ χοηστὴ καρδιά της ἔξεγέρθηκε.

— Δηλαδὴ τὴν κορόϊδευες; μοῦ φώναξε· ἔ, τότε καλὰ σοῦ ἔκαμαν! Μὲ τὸ δίκηο τους οἱ ἀνθρῶποι! Ἐγὼ τούλαχιστο στὸ δρόμο θὰ τοὺς χαιρετῶ!

‘Αγωνίσθηκα νὰ πείσω τὴ Τζούλια πῶς εἶχα δίκηο, πῶς δὲν ἔφταιγ⁹ ἀν μούσθυσε ἄξαφνα ἡ ἀγάπη μου γιὰ τὴν “Ολγα—τὸ ἥθελα;—καὶ πῶς δὲν εἶχα τὸ θάρρος νὰ τῆς τὸ πῶ καθαρά. Τοῦ οἴκου! δὲν κατάφερα τίποτα.

— “Ἄσ τα, μοῦ φώναξε, ἀς τα! Τέτοιος εἶσαι πάντα σου ἔσυ!

“Ετσι γεννήθηκες κ' ἔτσι θὰ πεθάνης. “Αστατος, ἀψίκορος καὶ... ψεύτης! Καλὰ σ' ἔλεγε ἡ μακαρίτισσα ἡ νόνα μας βοιούμπιλοι!*

— “Ετσι πλάσθηκα, τῆς ἀποκρίθηκα· μὰ κ' ἡ “Ολγα πλάσθηκ¹⁰ ἔτσι.

Μέσα σ' ὅλη αὐτά, ποῦ περισσότερο μὲ ἡσύχαζαν παρὰ μ' ἀνησυχοῦσαν, ἡμουν περίεργος κι' ἀνυπόμονος νὰ συναντήσω τὸν ἀγαπητό μου ‘Άλιβίζο καὶ νὰ ἴδω ἀν ἥξερε τίποτα. Μ' ἐπερίμενε, ὅπως πάντα,—ὅταν δὲν περοῦσα νὰ τὸν πάρω,—στὸ ζαχαροπλαστεῖο τοῦ Παρασκευᾶ καὶ μὲ ὑποδέχθηκε, ὅπως πάντα, μὲ τὸ γλυκανάλατο γέλιο του. Κάναμε τὸν περίπατό μας μὲ τὴ συνειθισμένη τάξι,—λίγο Ψήλωμα, λίγη Στράτα-Μαρίνα κ' ἔπειτα Πλατεῖα,—μούμαθε μὲ τὴ συνειθισμένη του προδυμία κάμποσους ἀκόμα Ζακυνθινοὺς ποῦ δὲν τοὺς ἥξερα, κατάστρωσεν ἔνα σχέδιο ἐκδομῆς στὸ Κρυονέροι μὲ τὴ βάρκα,—μὲ φίλους ὅμως, ὅχι μὲ τὶς γυναικες μας,—καὶ τελωσπάντων μοῦ φέρθηκε σὰ νὰ μῆ συνέβαινε τὸ παραμικό. ‘Αλήθεια λοιπὸν δὲν τοῦ εἶχαν ‘πῆ τίποτ’ αὐτούνοῦ, οὕτε γιὰ τὰ «ψιψωρίσματα» τοῦ κόσμου, οὕτε γιὰ τὸ γράμμα ποῦ ἔλαβα τὸ μεσημέροι; “Η τάξιερε ὅλα καὶ μούκανε τὸν ἀνήξερο; Θάσκαζα ἀν δὲν τὸ μάθαινα τὴν ἴδια μέρα. Κ' ἐπίτιτδες, τὴν ὥρα ποῦ ἐπρόκειτο νὰ χωρισθοῦμε, τὸν ἐρώτησα τὶ θὰ κάναμε αὔριο βράδυ, ποῦ ἥταν Κυριακή.

— Πάμε στὴ Λέσχη; μοῦ πρότεινε.

— Βαριέμαι.

— Πάμαι στὸ θέατρο; θάχουντε Τραβιάτα.

— Κυριακή; ποτέ.

— Πάμε στοῦ ‘Αντρεόλα ποῦ θάλθη πι' δ Μίμης νὰ γελάσουμε;

(*) Ιταλ. volubile.

— Δὲν τοὺς κάνω γοῦστο.

— ἘΑ, μὰ σήμερα εἶσαι παράξενος! φώναξε ὁ Ἀλιβῖζος. Τί ἄλλο νὰ σου ἥπω; δὲν ξέρω νὰ είνε τίποτ' ἄλλο!

— Καλά, δὲν πειράζει· αὐδοὶ τὰ ξαναλέμε.

Τὸν ἔπιασα! "Αλλη φορά, σὲ τέτοια περίστασι, τὸ πρῶτο ποῦ θὰ μοῦ πρότεινε ὁ φίλος μου ὁ Ἀλιβῖζος ἡταν νὰ πάω στὸ σπίτι τους μὲ τὴ Τζούλια ἥ νὰ ἔλθῃ στὸ δικό μας μὲ τὶς «κοπέλλες». Πῶς λοιπὸν τῷρα «δὲν ἔχερε νὰ είνε τίποτ' ἄλλο» ἀπὸ τὴ Λέσχη κι' ἀπὸ τὸ θέατρο; "Αρα συνωμότης κι' ὁ Ἀλιβῖζος...

"Οσο γιὰ τὸ γέρο-Μπενεστάντε. δὲ μπορῶ νὰ πάρω δρόκο. Πολὺ σπάνια τὸν ἔβλεπα στὸ δρόμο καὶ μιὰ μέρα—δυὸς ἔβδομαδες ὕστερος ἀπὸ τὸ γράμμα,—ποῦ τὸν ἀπάντησα στὴν Πλατεῖα Ρούγα, μ' ἔχαιρέτησε πολὺ φιλικὰ καὶ γελῶντας ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ ἐφημερίδα Ζακυνθινῆ.

— Διάβασε, μοῦ εἶπε, νὰ γελάσῃς. Εἶνε ἥ πρώτη φορὰ ποῦ βλέπω κ' ἔγω τόνομά μου τυπωμένο. Νά, ἔδω.

"Εδιάβασα ἔκει ποῦ μοῦ ἔδειξε: «Κατὰ διαταγὴν τοῦ κ. Ἀστυνόμου ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ εἰς τοὺς χωρικοὺς νὰ δένουν τὰ γαιδούριά των εἰς τὸ πλάτωμα, ἀπέξω ἀπὸ τὸ φαρμακεῖον τοῦ κυρίου Ἡγαντίου Καρελῆ- Μπενεστάντε. Ἐπικροτοῦμεν.»

— Χά, χά! ἔκαμε διατέρας τῆς "Ολγας.

— Χά, χά, ἔκαμα κ' ἔγω.

Καὶ γελῶντας, χωριστήκαμε. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναϊδωθήκαμε ἀπὸ κοντὰ καὶ δὲ μιλήσαμε ποτέ.

Σὲ λίγον καιρό, διαλύσαμε καὶ τὴν παρέα μὲ τὸν Ἀλιβῖζο. Μιὰδυὸς φορὲς τὸν ἀπόφυγα ἔγώ, μιὰ-δυὸς φορὲς μ' ἀπόφυγ' ἔκεινος καὶ... ξεσυγεινιστήκαμε μιὰ χαρά. "Ετσι, φαίνεται, θὰ τὸν δρμήνεψαν ἀπὸ τὸ σπίτι. Μιὰ καὶ τ' ὥραιο σχέδιο τους δὲν πέτυχε, μιὰ κ' εἶδαν πῶς οὔτε στὸ μπενεσταντέικο ξαναπάτησα, οὔτε ἀπ' τὸ δρόμο τους ξαναπέρασα, οὔτε τρόπο νὰ συνεννοηθῶ κρυφὰ μὲ τὴν "Ολγα γύρεψα, κατάλαβαν πῶς δὲν εἶχα κανένα σκοπὸν νὰ ἔκβιάσω τὸν πατέρα μου ἥ νὰ κάμω τοῦ κεφαλιοῦ μου, κ' ἔκριναν δλωσδιόλου περιττὸ νὰ φαίνεται ἀκόμη στὸν κόσμο ὁ Ἀλιβῖζος μαζί μου. Ἀλλὰ καὶ τὰ «μπενεσταντάτα» δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ τάπαντήσω ἔξω. "Η δὲν ἔβγαιναν καθόλου ἔκεινες τὶς ἡμέρες ἐπίτηδες, ἥ ἀπόφευγαν τὰ μέρη δύπου σύγχραζα ἔγώ. "Ετσι τὴν "Ολγα δὲν τὴν εἶδ' ἀπὸ τότε, παρὰ μόνο μιὰ φορά, δλωσδιόλου κατὰ τύχη, περνῶντας ἀπὸ τὸ ἀπόκεντρο σπίτι τῆς δεσποι ινί δος Καραντινᾶ. "Η "Ολγα εἶχε πάη, φαίνεται, ἀπὸ τὸ πρωΐ, κ' ἦταν στὸ παράθυρο μονάχη της· γιατὶ πρὸν ζυγώσω, ἥ γεροντοκόρη ποῦ ἦταν μαζί της, πρόφρασε νὰ μπῇ μέσα.

"Η "Ολγα κατακοκκίνησε καί, δπως σὲ κάθε της συγκίνησι, τὰ μάτια τῆς δάκρυσαν.

Τὴν ἔχαιρέτησα καὶ κοντοστάθηκα, γιατὶ κατάλαβα πῶς ἥθελε νὰ μοῦ μιλήσῃ.

— Μὰ τί ἔγεινες ἔσυ; μοῦ εἴτε· ἔτσι νὰ μὴ φανῆς τόσον καιρός...

— Ποῦ;

— Μὰ στὸ σπίτι...

— "Υστερό" ἀπὸ τὸ γράμμα ποῦ μοῦστειλε ἡ μητέρα σου, εἶχες ἀκόμη τὴν ἀξίωσι; . . .

— Καὶ τί φταιώ ἐγὼ ἡ καϊμένη; Πρῶτο δὲν ἥμουν τῆς ἰδέας νὰ σου τὸ στεύῃ· κ' ἔπειτα ἡ μητέρα δὲ σοῦ εἶπε νὰ μὴν ἔσαναπατήσῃς στὸ σπίτι μας, παρὰ νάραιώσῃς τὶς βίζιτές σου γιὰ τὸν κόσμο.

— Γιὰ τὸν κόσμο! εἶπα μὲ πίκα: ἐγὼ γιὰ τὸν κόσμο δὲ δίνω πεντάρα κι' ὅποιοι θὰ ἥθελαν νὰ μὲ κάμουν δικό τους, δὲν ἔπειτε νὰ δίνουν κι' αὐτοῖ.

"Ολγα μ' ἐκύτταξε λίγες στιγμὲς ἄφωνη. Καὶ πρέπει νὰ κατάλαβε καλὰ τὶ τρέχει, γιατὶ μὲ ἄλλο ὕφος, πολὺ πιὸ ψυχρό, ἀπυκρίθηκε ὑστερα:

— "Α, ὅσο γι' αὐτό... καθένας μὲ τὴν ἰδέα του.

Κάποιος περονοῦσ' ἔκείνη τὴ στιγμὴ κ' ἐπωφελήθηκα γιὰ νὰ μὴν ἀπαντήσω. Χαιρέτησα μ' ὅλη μου τὴν εὐγένεια τὴν "Ολγα καὶ τράβηξα.

"Οταν γύρισα στὸ σπίτι, τὸ πρῶτο ποῦ ἔκαμα ἦταν νὰ πάρω τὰ γράμματά της καὶ νὰ τὰ φέγγω ὅλα μάτσο στὴ φωτιά. Εἶχα ἀκόμη σὲ μιὰ τσάντα, κρεμασμένη κοντὰ στὸ κρεββάτι μου, ὅλα τὰ λουλούδια ποῦ μοῦ εἶχε δώση ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποῦ τὴ γνώρισα. Θυμωμένος καθὼς ἥμουν, ἀρπαξα καὶ τὴ τσάντα καὶ κατέβηκα γιὰ νὰ τὴν ἀδειάσω στὰ σκουπίδια, ποῦ σωριάζουνταν ἔκει σὲ μιὰν ἀκρη τοῦ περιβολοῦ.

Περονῶντας ἀπὸ τὴν αὖλή, διασταυρώθηκα μὲ τὴ Τζούλια. "Ανοιξα τότε μπροστά της τὴ τσάντα ποῦ τὴν ἥξερε κι' ἀνασκαλεύοντας τὸ σωρὸ τῶν κιτρινισμένων ἔκείνων λουλουδιῶν, τῆς εἶπα:

— Νά, τὰ σον βενὶ ὁ τῆς "Ολγας.

— Καὶ τί θὰ τὰ κάμης;

— Θὰ τὰ πετάξω στὰ σκουπίδια, γιατὶ μοῦ χοειάζεται ἡ Τσάντα.

— "Α! ἔκαμε μὲ πονεμένο ὕφος ἡ καλὴ Τζούλια. Μή, καϊμένε!... Τὴν καϊμένη τὴν "Ολγα... Ἐγὼ τώρα τὴ λυπᾶμαι.

— Κ' ἐγὼ τὴ λυπᾶμαι, εἶπα περονῶντας μὲ σκληρότη τὴ λυπόμουν μάλιστα κι' ἀπὸ προτήτερα μὰ τὰ ἔροιλούλουδα ὅχι!

"Ετσι τὰ ἔξαφάνισα ὅλα. Τί νὰ τὰ ἔκαμε ἀρά γε κ' ἡ "Ολγα τὰ γράμματά μου καὶ τὴν "Ανθολογία μὲ τὸ κρυπτογράφημα, ποῦ εἶχεν ἀπομείνη ἔχασμένη στὸ μπενεσταντέξιο; Δὲν ἔμαθα ποτέ. Οὔτε ξαναεἴδα τὴν "Ολγα στὰ μάτια μου. "Ηλθε τὸ καλοκαῖρι καὶ πήγαμε στὴν ἔξοχή. Μόλις γνόισαμε τὸ φυινόπωρο, ἐγὼ ἔφυγα γιὰ τὴν "Αθήνα. Τέλειωσαν ὅλα. Κι' ὑστερό ἀπὸ τέσσερα-πέντε χρόνια, χωρὶς τὴ παραμικρὴ συγκίνησι,— ποῦ νὰ θυμηθῶ μὲ ποιὰν ἥμουν τότε ξετρέλλαμένος!— ἔμαθα πῶς ἡ "Ολγα τοῦ Μπενεστάντε παντρεύτηκε μὲ τὸν "Αντζόλο τὸ Μπραχάλη, ἔκεινο τὸν εῦμορφο νέο, ποῦ μοῦ εἶχαν πῆ πως μιὰ φορὰ ἦταν ἀρραβωνιαστικός της. Φαίνεται πῶς θὰ τὰ ξανάφτιασε μαζί του ὑστερό ἀπὸ τὴ οργῆ μας. Στοὺς μικροὺς τόπους, δπως τὴ Ζάκυνθο, πολὺ συχνὰ ξαναγυρίζουν στὶς παλιῆς τους ἀγάπες.

(Στǎλλο φύλλο τελειώνει)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΑΟΣ